



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Theologia Moralis**

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

**Busenbaum, Hermann**

**Coloniæ Agrippinæ, 1707**

Q. 67. Quid addendum sit circa illum, qui alterum abstraxit à Religione.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-42561**

Q. 67. Quid addendum sit circa illum, qui al- 345  
 terum abstraxit à religioso statu. R. Seqq. §. 1. Qui  
 solo consilio absque vi vel fraude aliquem à No-  
 vitiatu detinet vel abducit, proponendo hono-  
 res, divitias, delectationes honestas in sæculo, &  
 oppositam in Religione vilitatem, pauperiem,  
 molestias &c. secundum *Fill. Castrop. & Burgh:*  
*cent. 3. cas. 80.* non peccat mortaliter, nequidem  
 contra charitatem, nec sub mortali tenetur,  
 quantum potest, reducere: idemque, per se lo-  
 quendo, dici vult *Suar. t. 3. de Relig. l. 5. c. 9. n.*  
*9.*, quamvis per preces & promissiones fieret, ibi  
 enim abest injuria, cum abfit vis & fraus; nec est  
 inductio ad malum, uti patet, cum vivere in sæ-  
 culo non sit illicitum, & Religio sit tantum con-  
 filii; nec est aversio à summo bono, sed tan-  
 tum abstractio à bono ad salutem non neces-  
 sario, uti etiam esset, si aliquem abstraheres à Bene-  
 ficio vel etiam à statu Ecclesiastico: & licet alter  
 sic abstractus, fortè postea patiatur grave dam-  
 num, id per accidens est, & patitur voluntariè,  
 quia liberè consensit. Alii cum *Mol. t. 4. d. 5. n.*  
*2.* probabiliter docent eum, qui absque rationa-  
 bili causa alterum abducit à Religione, peccare  
 mortaliter, quia retrahere à tanto bono videtur  
 esse grave malum, ideoq; qui retraxit, secundum  
 ipsos, tenebitur ex charitate iterum suadere con-  
 trarium; & hanc sententiam sequitur *Busenb. su-*  
*prà, unde Suar. & Less. de statu vitæ deligendo q.*  
*8.* fatentur peccaturum mortaliter, si importunè  
 & sine justa causa ageret, ut Religionem non ad-  
 iret vel desereret, præsertim si faceret contra  
 vocationem Dei moraliter certam, homo enim  
 sic exponitur magnis periculis salutis amittendæ

estque gravius sic alterum inducere ad positivè resistendum consiliis & inspirationibus divinis, quàm illas in se agnitas reipsa non sequi.

346 §. 2. Causæ rationabiles dissuadendi ingressum in Religionem, secundùm *Mol.* suprà sunt sequentes, 1. Si status ille sit ingredienti futurus noxius: 2. Si in illa Religione vel Monasterio dissolutè vivatur: 3. Si complexio volentis ingredi fit tali instituto inepta. 4. Si mores ejus sint ita pervicaces, ut ipsi vel Religioni meritò timeantur majora mala: 5. Si laboret aliquo impedimento, v. g. ære alieno, promissione Matrimonii, infirmitate corporis &c. 6. Si parentes graviter egeant ejus auxilio. 7. Licitum etiam est parentibus, si prudenter dubitent de viribus vel constantia, ad tempus differre ingressum & probare proles suas; peccant autem gravissimè, si exponant periculis peccandi, alliciant aut faciant allici ad voluptates aliave illicita, ut sic à proposito avocent. In dubio autem, an causa dissuadendi aut impediendi sit justa necne, standum est pro Religione, quæ securior est & perfectior, *Mol.* suprà.

347 §. 3. Qui per vim, fraudem vel metum gravem aliquem à Religione impedit vel abstrahit, peccat graviter contra justitiam, est communis cum *Less.* & *Burgh.* suprà, *Dicast.* t. 2. d. 7. dub. 7. *Steph.* t. 4. d. 5. n. 33. & 35. Probatur, quia per *Trid.* ses. 24. c. 18. de Regular. excommunicatur, qui puellam à Religione impedit, est autem æquè grave impedire juvenem. Quòd autem sit contra justitiam, etiam probatur, quia quisque habet jus, ne tali modo impediatur à consecutione boni tanti, secundùm dicta n. 69. Putant quidem  
*Nav.*

*Nav.* & alii, si ille, qui ita abstraxit aliquem, posset alium in ejus locum adducere ad eandem Religionem, ad hoc teneri, quia sic videtur compensari damnum, sed *Sanch.* in Conf. l. 1. c. 3. d. 2. *Lugo* d. 9. n. 30. aliique probabilius id negant, quia hæc non sunt media ordinata ad restitutionem; imò qui occidisset Religiosum, nunquam condemnaretur ad alium inducendum ad tale Monasterium, ergo signum est non deberi ejusmodi restitutionem: tenetur tamen reparare damna, quæ alter sic abstractus ideo patitur, adeoque, inter cætera, etiam tenetur procurare, ut iterum admittatur, si fieri possit, uti cum aliis docent *Sanch.* n. 7. & *Lugo* n. 28. Quòd si post professionem vel vota emissa abduceret, teneretur etiam Monasterio compensare omnia damna temporalia & lucra cessantia, secundum spem & judicium prudentum, uti omnes notant cum *Lugo* n. 40.; neque potest abductus hanc obligationem remittere abducenti, quia jus Monasterii ipsius immediatè læsum est, abductus enim per votum paupertatis omnia jura sua transfulerat in Monasterium, *Sanch.* n. 17. *Lugo* n. 52. Et idem cum multis aliis dicunt *Less.* & *Lugo* n. 39. esse probabile de eo, qui vi vel fraude retraheret à Novitiatu, vel extraheret aliquem, quia Monasterium habebat jus, ne sic impediretur à consecutione boni, ergo erit obligatio huic compensandi ea, quæ obvenissent & erant per se connexa cum ingressu vel secutura professione illius; multò magis ea, quæ jam in animo suo destinarat dare vel promiserat conferre: *Sanch.* tamen n. 22. putat etiam probabile, quòd damna illa

non teneatur refarcire, quia Monasterium non habebat jus ad ea, nisi mediante professione abducti, hic autem necdum professus erat, & est valde contingens nolle profiteri, adeoque etiam valde remotum erat hoc damnum & nimis præter intentionem abducentis.

348

§. 4. Qui ita aliquem abduxit per vim vel fraudem, secundum *Suar. de Relig. t. 3. l. 5. c. 9. n. 10. Vasq. Less.* non tenetur saltem ea damna compensare, quæ sequuntur post sublatam vim & fraudem, quia tota injuria consistebat in vi vel fraude, ergo his sublatis damnum imputari debet, non abducenti sed abducto: quod verum est, inquit *Lugo n. 49.*, si revera tollatur non tantum vis & fraus, sed etiam eorum efficacia five causalitas, quod in praxi vix erit, nam vis vel fraus præterita causavit talem statum in abducto, in quo tepidior fit, capitur voluptatibus aut timet poenitentiam, si redeat, aut saltem habet majorem difficultatem se dandi vel reddendi Religioni, ergo vis vel fraus manet causa damni etiam sequentis; unde sicuti revocans consilium, quo ostenderat motivum utile, ut fieret damnum, quamdiu movet hæc utilitas, manet obligatio restituendi, secundum dicta n. 28., & hic.

349

§. 5. Qui professum vel votis adstrictum sine vi aut fraude abducit, secundum *Mol: Vasq. Turr:* & alios adhuc tenetur Monasterio compensare damna temporalia inde secuta, quia Religio jam possidebat Religiosum, ergo si eo spoliatur, fit injuria: probabilius tamen id negant *Less. Sanch. Tann. Lugo n. 41. Illf. t. 4. d. 3. n. 59.*  
quia

quia Religio tantum habebat jus Jurisdictionis non autem proprietatis in ipsum : deinde quia causa principalis , qualis hic est ipse professus , non peccat contra justitiam , ergo nec consulens , qui tantum est causa secundaria. *Si dicas cum Mol. professum etiam non peccare contra justitiam , licet ego vi vel fraude induxero , ut Religionem deserat , & tamen ego pecco contra justitiam ; Contra est , nam tum pecco contra justitiam , quia ego tanquam causa principalis violo aliud jus , quod habet professus , ne ita abducatur ; & Monasterium , ne per vim vel fraudem impediatur à consecutione sui emolumentum , tale autem jus non violat , nec professus abiens , nec ego sine vi vel fraude consulens.*

§. 6. Obligatio restituendi pro abductione à Religione frequenter cessat vel ex toto vel saltem ex parte , quando defectus illius Religiosi abducti facile suppletur per alium æquè aptum & utilem , tum enim re ipsa non sequitur damnum , ita *Vasq. Less. Lugo n. 52.*

Q. 68. *Quid dicendum de illo , qui alterum falsa docuit.* R. §. 1. Non censetur gravis injuria alterum etiam per fraudem inducere in errorem intellectualem merè speculativum , quia tale no-cumentum communiter non æstimatur : Excipiunt *Sanch. in Conf. l. 1. c. 3. d. 4. à n. 10. Lugo d. 9. n. 4. Petsch. p. 241.* , nisi esset circa materiam notabilem aut Principium universale causativum multorum errorum , tum enim censetur quid grave in bonis intellectus : addunt graviter peccaturum Professore , qui scienter & passim doceret falsa : quid autem censendum